

Riksgälden och finansiell stabilitet

---

*Hans Lindblad
Riksgäldsdirektör*

*DNB Sverige
Stockholm 26 januari 2017*

Riksgäldens uppdrag

Statens finansförvaltning

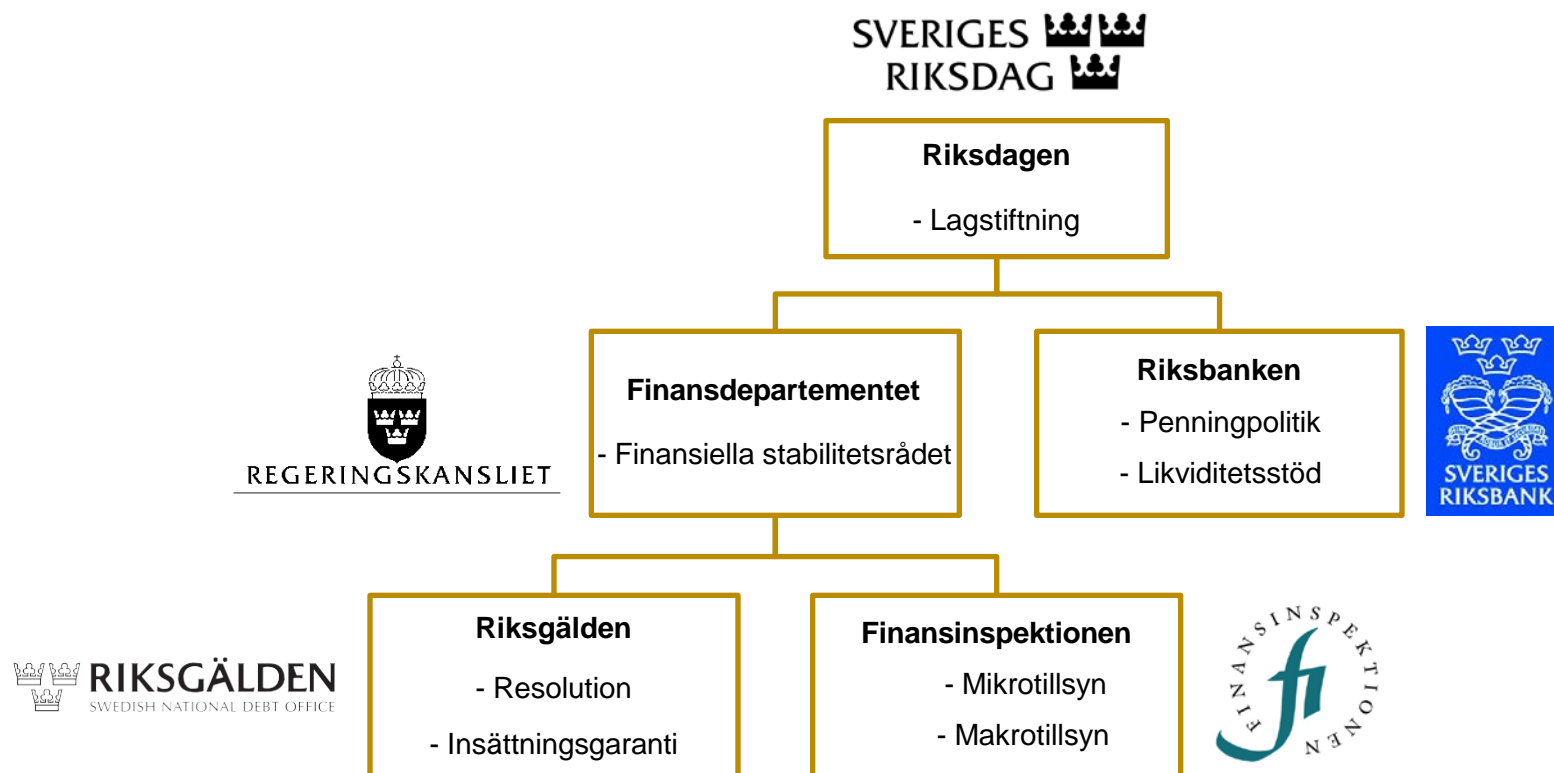
- Statens betalningar och kassahantering
- Upplåning och förvaltning av statsskulden
- Garantier och lån

Finansiell stabilitet

- Insättningsgarantin
- Bankkrishantering (resolution)
- Finansiella stabilitetsrådet

Finansiell stabilitet - ansvarsfördelningen i Sverige

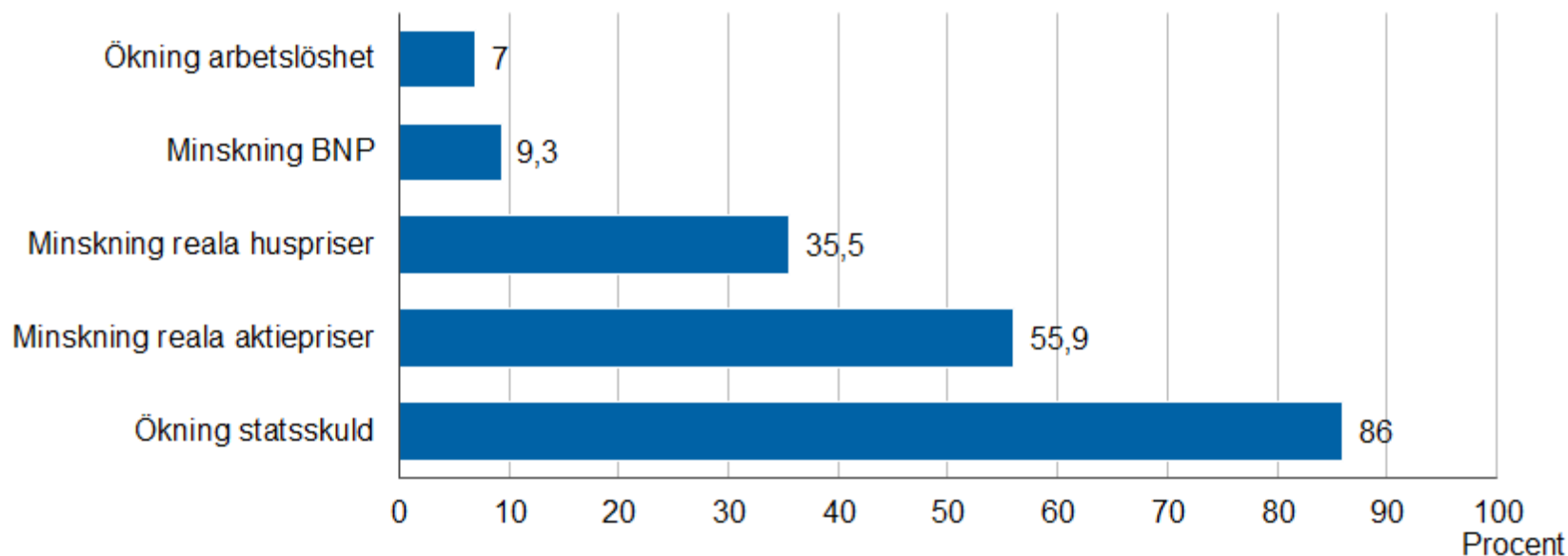

Finanskris är skuld kris!

- Bästa skyddet mot finanskris är att undvika stor skulduppbyggnad
- Statens finanser ska vara starka
- Banker ska vara välkapitaliserade
- Hushållens och företagens skulder ska vara rimliga
- Ett fungerande regelverk

Stora konsekvenser av finansiell instabilitet

Genomsnittliga effekter efter en finanskris

Källa: Reinhart och Rogoff (2009)

Statens finanser ska vara starka för att möta makroekonomiska konsekvenser

- Budgetsaldot ska inte driva upp statsskulden i normala tider
- Statsskulden ska vara tillräckligt låg i normala tider för att:
  - Kunna vara stötdämpare i kris
  - Men utan att bli ett problem i sig vid kris
- Skuldnivåer över ca 60-80 procent tenderar att dämpa tillväxt och höja räntorna
- En finansiell kris fördubblar nästan skulden
- Säkerhetsmarginaler är att föredra, särskilt som vår banksektor är stor
  - En OECD-studie uppskattar de direkta förlusterna i svensk banksektor till 10-15 procent av BNP, vilket är högre än i andra länder*
- Riksgäldens slutsats är att en rimlig skuldnivå i normala tider är 30-35 procent av BNP

* "Estimating the size and incidence of bank resolution costs for selected banks in a sample of OECD countries", OECD 2016/7, available at <http://www.oecd.org/daf/fin/financial-markets/financialsectorguarantees.htm> in addition to www.oecd.org/daf/fmt

Finanskrisens lärdomar

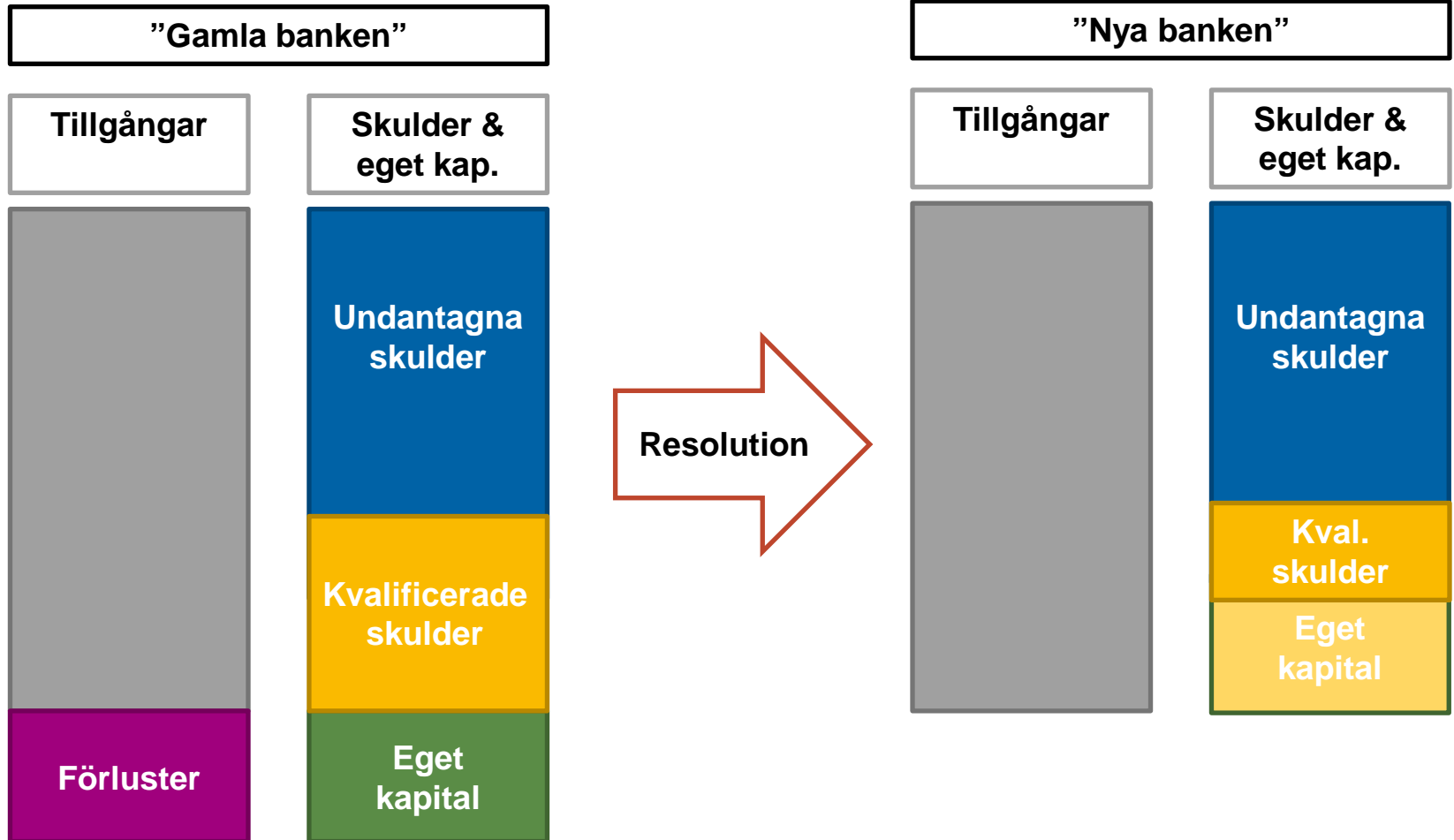
Foto: Robert Scoble & TT

Ny ordning för hantering av fallerande banker

- Resolution: nytt ramverk med stora skillnader mot tidigare svensk ordning
- Syfte och mål:
  - Upprätthålla kritiska funktioner
  - Undvika smittoeffekter
  - Värna offentliga finanser och minimera statligt stöd
  - Skydda garanterade insättningar och klientmedel
- Grundläggande principer
  - Aktie- och fordringsägare ska bära förluster...
  - ... men ej komma värre ut än i konkurs
  - Strikta regler för när och hur skattemedel får användas
- Rädda banken som funktion men inte de som har ekonomiska intressen i den

Skuldnedskrivning ("bail-in")

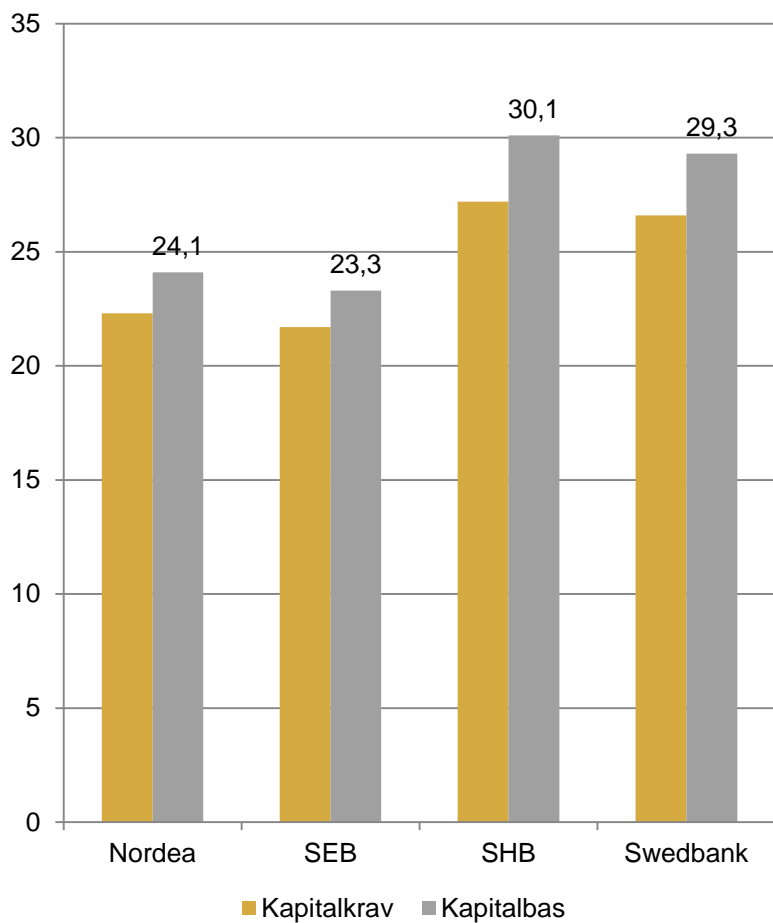

Situationen i Italien

- Ett banksystem i behov av modernisering
  - Påtagliga lönsamhetsproblem under lång tid med stor del non-performing loans
  - Problematisk finansieringsstruktur
  - Behov av konsolidering
- Problemen fanns innan krishanteringsdirektivet (BRRD) trädde i kraft
- BRRD tillåter ”förebyggande kapitaltillskott” under specifika omständigheter
  - Solvent bank (ECB)
  - Kapitalbehov fastställt i stresstest
  - Godkännande ur statsstödsrättsligt hänseende (Kommissionen)
- ... inte anpassat sig samtidigt som problemen funnits där innan nya regelverket för krishantering kommit på plats

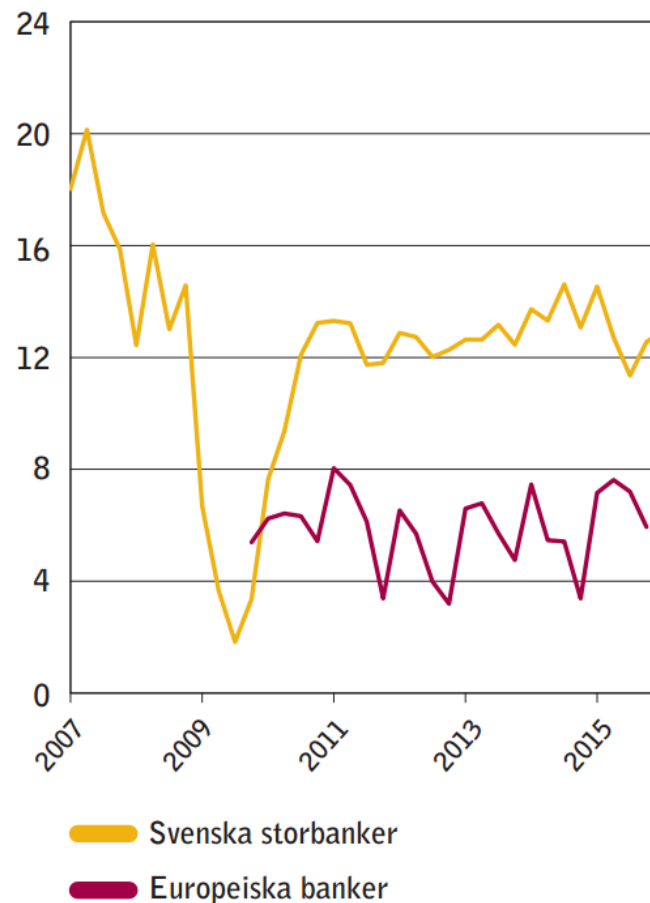
Stabila svenska banker...

Storbankernas kapitalsituation (Q3-2016)

Källa: FI

Avkastning på eget kapital

Källa: FI

... men inte läge att vila på hanen

- Hastighetsbegränsning inte ett substitut för säkerhetsbälte
  - Kapitalkrav: minska risken för fallissemang
  - Resolution: hantera fallissemang om det likväl uppstår
- Resolutionsbarhet
  - Legala struktur: hur snårig är bolagsstrukturen?
  - Operationella aspekter: kommer elleverantören säga upp avtalet?
  - Informationshantering: kan relevant data mobilieras med kort varsel?
  - Finansiella resurser: vad finns att baila in?
- Efterställning av nedskrivningsbara skulder
  - MREL: krav som säkerställer att banken har tillräckligt med kapital och skulder i resolution
  - Efterställning av skuldinstrument i MREL
    - Tydlighet och transparens om vem som sitter på risken
    - Legalt, kontraktuellt eller strukturellt
  - Behov av efterställning påtalades i april 2016 – vi återkommer med ytterligare besked under Q1
- Banker och långivare behöver anpassa sig till det nya regelverket
  - Fondsparare som exponeras mot nedskrivningsbara instrument likaså

Sammanfattning

- Riksgälden är Sveriges resolutionsmyndighet svarar för tillämpningen av det nya ramverket för hantering av banker i kris
- Genom resolution räddas bankens funktioner men inte de som har ekonomiska intressen i den – och skattebetalarna hålls utanför och de samhällsekonomiska kostnaderna lägre.
- Välkapitaliserade och resolutionsbara banker
  - Fortsatt höga kapitalkrav i ett internationellt perspektiv
  - Men ska också kunna hanteras i resolution om krisen likväl uppstår
    - Balansräkningar kommer behöva förändras
    - Efterställning behöver införas
    - Långgivare måste upplysas
- Riksgälden återkommer till frågan om MREL under Q1
- Även med rätt hantering är finansiella kriser kostsamma och därför ska statens finanser vara i god ordning

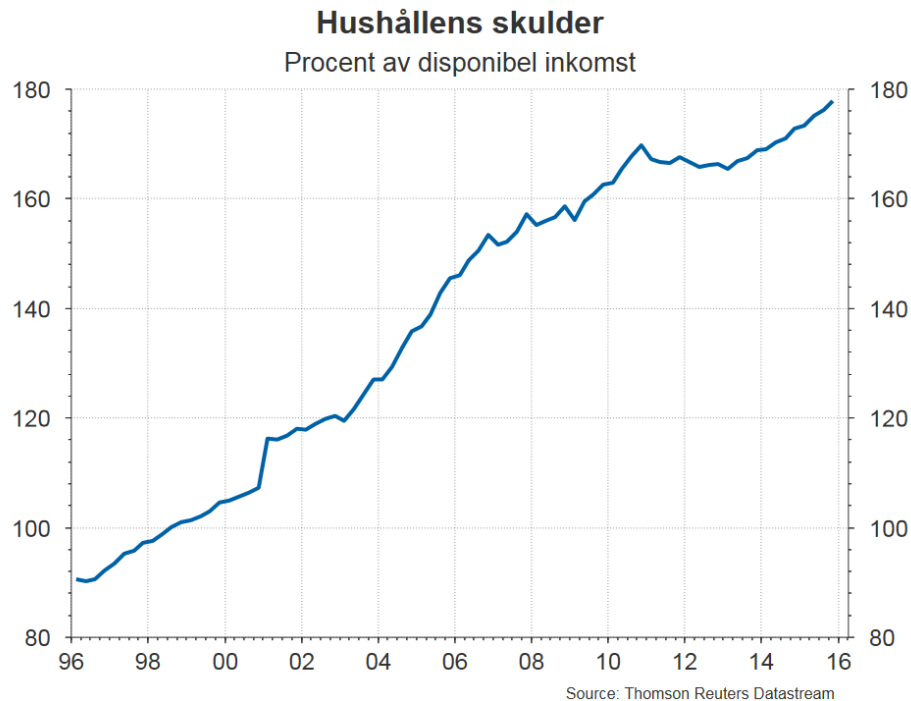

Appendix

Hushållens skuldsättning

Hushållens skuldsättning över tid

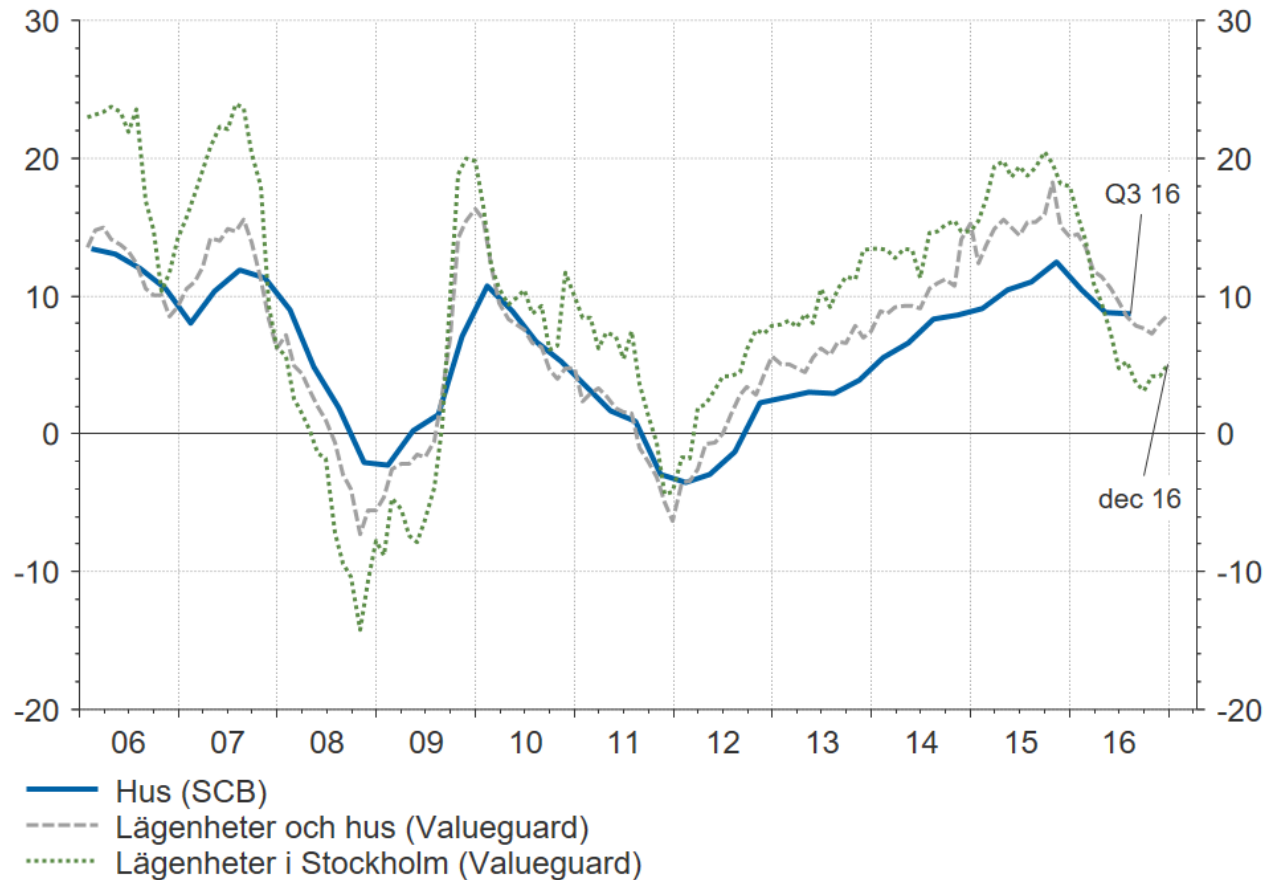
Vad har drivit på skuldsättningen?

- Lågt bostadsbyggande
- Skattesystemets utformning
- Kreditvillkor för hushåll
- Fallande räntor och stigande inkomster
- Ökat bostadsägande

Bostadspriserna ökar också i snabb takt

Årlig procentuell förändring

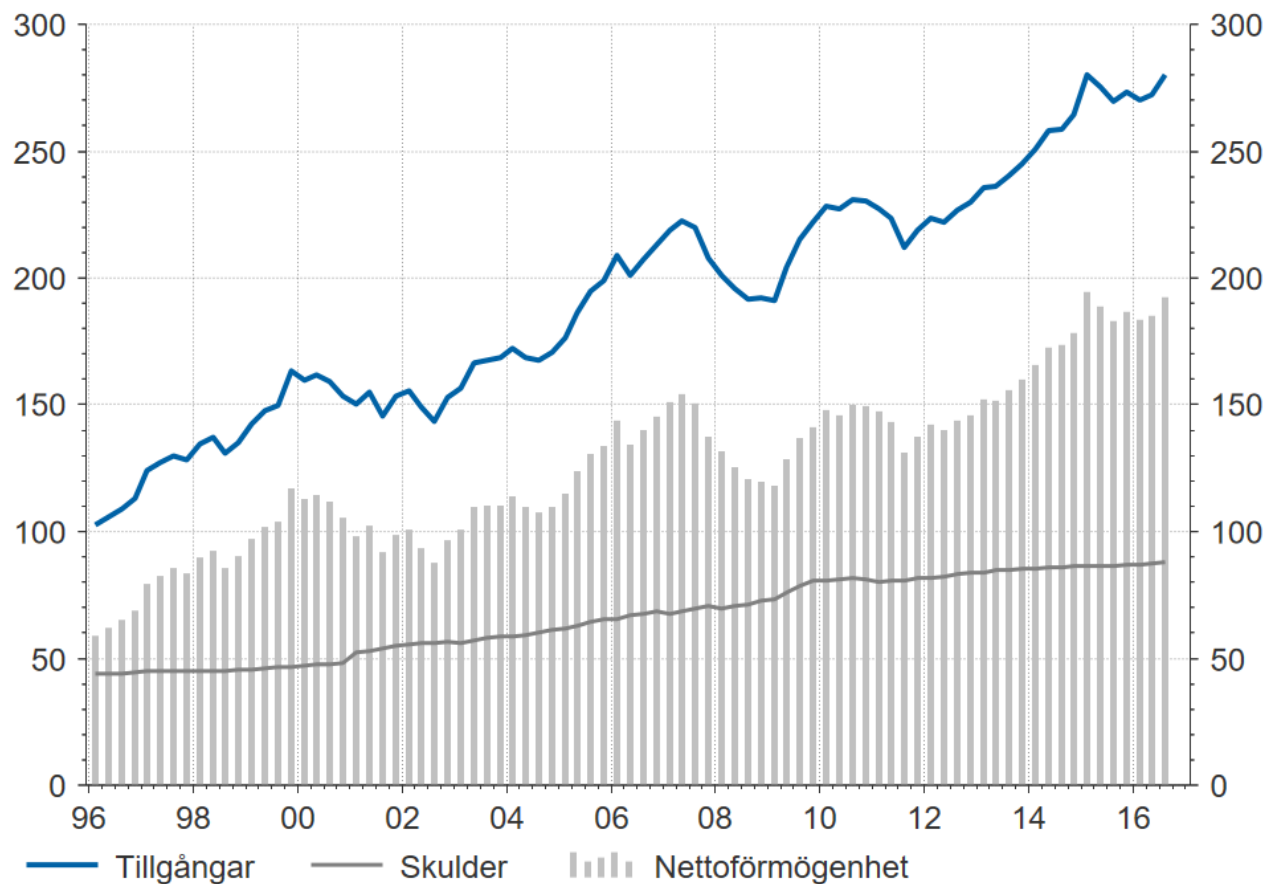

Källa: Thomson Reuters Datastream and Riksgälden

Hushållen sammantaget allt rikare

Andel av BNP

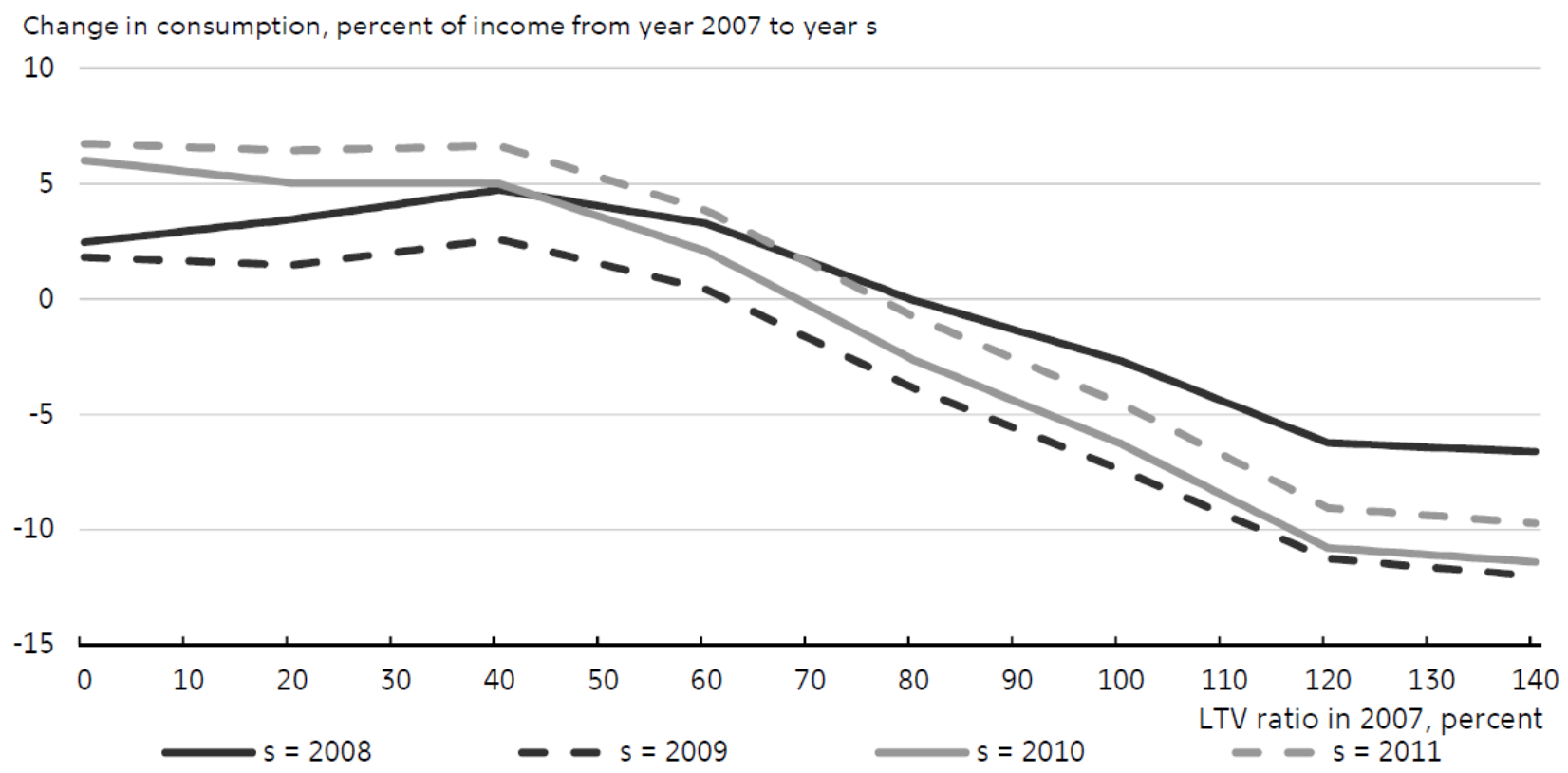

Källa: Thomson Reuters Datastream

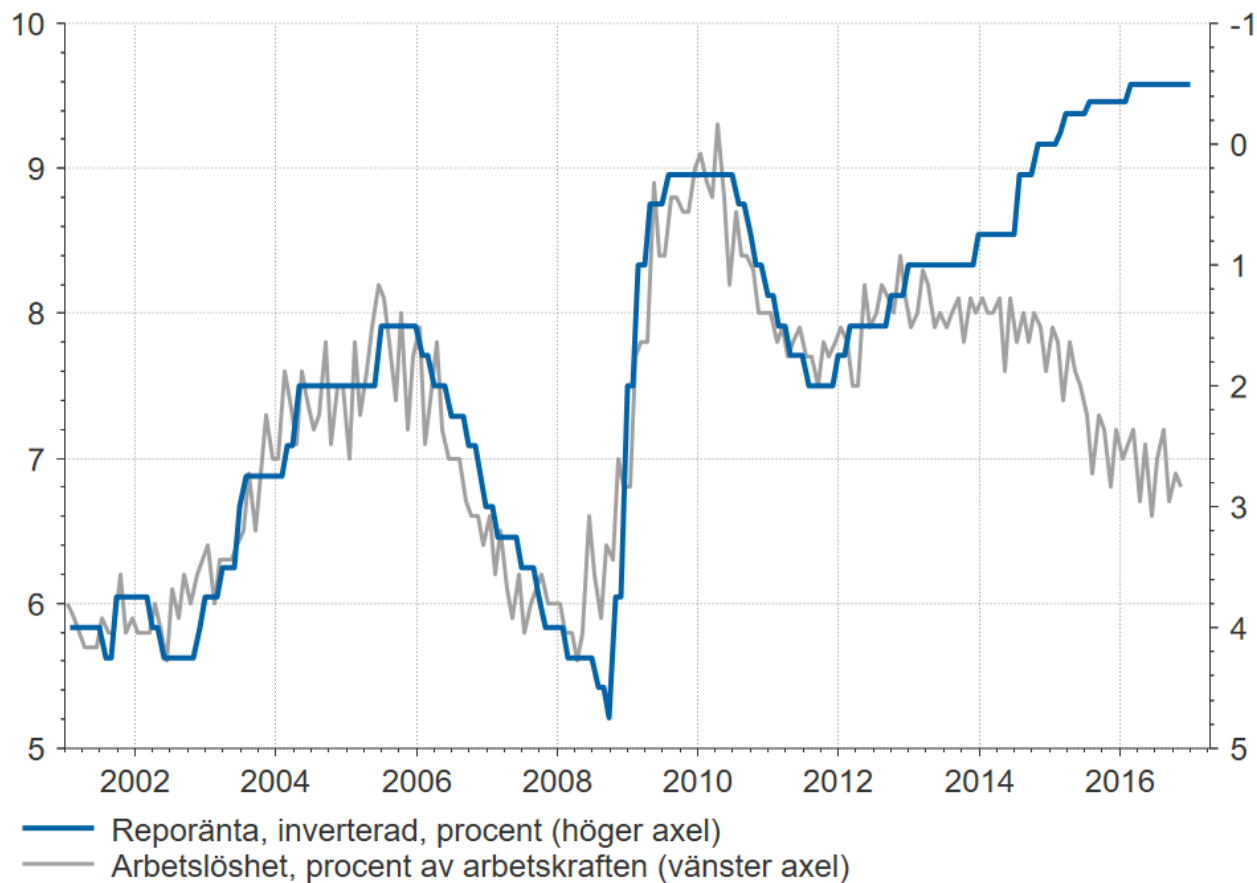
Höga hushållsskulder är ett problem

Danska erfarenheter:

Källa: Andersen mfl. (2014)

Minusränta - en ovanlig situation

Källa: Thomson Reuters Datastream och Riksgälden